

По конфіскації наклад другий.

Наш Лемко

РІК IV.

Ч. 19 (91)

Львів, 1-го жовтня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1.80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Українські учениці з Лемківщини при Манастирі СС. у Львові.

Вже вийшов з друку найстарший — найдешевший і найбільш улюблений

Календар „Місіонаря“ на 1938 рік.

Багатий і різnorodний зміст — численні ілюстрації — на крейдовім папері — цікавий додаток для найменших. — Сторін 133. — Ціна за 1 примірник 75 гр., з поштою 1 зол. При більших замовленнях пошту оплачує В-во ЧСВВ у Жовкві.

Замовлення разом з грошми слати на адресу:

„Місіонар“, Жовква, Василянська ч. 2.

Церковна справа на Лемківщині.

Знаємо, що Лемківщина від давніх часів, бо ще до війни, була тереном, на яким при допомозі царських рублів пописувалися різні московфільські ступайки. Серед темних народніх мас поширювано московфільство та православя. Сприяло цьому невідраднє матеріяльне положення тамошнього населення, яке жило надіями та обіцянками поправи свого господарського положення, під пануванням батюшки-царя. В звязку з цим невідрадним матеріяльним положенням лемків, багато з них емігрувало до Америки, де своєю працею добивалися нераз гарного майна.

Як у цілому житті українського народу, так і у житті Лемківщини, зробила світова війна, а зокрема наша визвольна війна значний переворот. Багато зпоміж лемків побачили на власні очі та скоштували на власній шкірі тих благ, про які їм оповідали різні чуда московфільські наганячі. І вслід за цим прийшло отверезіння. Лемківщина побачила, що не все золотє, що блещить. Вони зрозуміли, що ширення московфільства та православя, це був тільки інтерес поодиноких агітаторів, які свою юдину роботу провадили за московські гроші. А зокрема наша визвольна війна, в якій брало активну участь значне число лемків, як членів УГА, здерла до решти цю полуду, яку довоєнне московфільство усіма способами затягало на очі цюї частини українських земель. І в цей спосіб перед Лемківщиною стояв отвором шлях до повного національного відродження та духового обіднання з цілим українським народом та греко-католицькою церквою.

Але, як за небіжки Австрії були чинники, які не тільки що крізь пальці гляділи на царславну та православну агітацію — так і у відродженній Польщі уложились відносно Лемківщини обставини так, що стали в багатьох випадках подібними до відносин, які були за Австрії. З цюю тільки зміною, що ширення московфільства в теперішніх часах утотожнюється з комунізмом. Але, не зважаючи на агітацію московфільства недобитками московських мамутів, животворна українська ідея, робила великанські поступи. Хоч приходилось та приходиться їй стрічати на своєму шляху перешкоди, які, як вже згадано, ставлять московфіли,

Безперечно, що важною підією так в церковному, як і в національному житті Лемківщини, був факт створення окремої т. зв. Апостольської Адміністрації для Лемківщини. Знаємо, як супроти цього факту поставилось українське громадянство, а зокрема наша Парляментарна Репрезентація, а також і наші церковні чинники. Але мимо неприхильного становища українського громадянства, Лемківщина дістала окрему церковну владу.

Апостольська столиця, творячи окрему т. зв. Апостольську Адміністрацію для Лемківщини, мала на меті поширення та поглиблення праці над наверненням православних до католицької церкви. І певне, що якби українське громадянство, та наші церковні чинники були переконані, що ця ідея є головним мотором, який вплинув на творення окремої церковної влади для Лемківщини, то ми усі були би цю справу гаряче попирали. Та видно, що цього переконання по українській стороні не було.

На потвердження слушности нашого погляду позволимо напровадити тільки деякі факти, за яких правдивість беремо повну відповідальність. А чи вони відповідають ціллям, для яких найвища церковна влада творила Апост. Адм. Лемківщини, а також інтересами нашого життя хай судить кожний своїм здоровим розумом.

Як знаємо, після смерти першого Адміністратора Лемківщини о. д-ра В. Масцюха, обняв його місце о. др. Медвецький. Про господарку о. Медвецького на Лемківщині не раз та не два писала вже уся українська національна преса, без огляду на свої політичні переконання. А факти, які отсе подаємо, говорять самі за себе.

О. Медвецький перш за все запроваджує зросійщену етимологію так у внутрішнім урядуванні риманівської курії, як теж і в т. зв. „посланнях“ і в загальних розпорядках. Змосковщена етимологія — це тепер неначе якась догматизована, урядова мова риманівської курії, підчас коли навіть бл. п. о. др. Василь Масцюх не мав ще відваги впровадити етимологію в риманівське урядування. І так прим. у своїй останній, великодній відозві до народу вживає о. Медвецький таких **чисто російських висловів, як „меня“, „себя“, а в т. зв. „Службовій**

прагматиці для дяків“ каже, що дяком на Лемківщині може стати лише член „русского народа“!..

Дальше, **О. Медвецький бере теж активну участь у московфільських зїздах і імпрезах!** Прим. брав особисто участь у московфільськїм, кооперативнім зїзді в Королівськїм Вороблику, осінню, 1936. р., а навіть сфотографувався тоді з президентією зїзду. Відтак дня 7. квітня 1937. р. брав теж участь в урядженім тоді в Сяноці концерті в честь російського і православного поета Пушкіна. Хоч о. Медвецький — це католицький ерарх, та це йому якось до згаданої участі зовсім не перешкаджало. — Після обняття риманівського „трону“, о. Медвецький, будучи у вересні 1936. р. на т. зв. „свєнце гур“ в Сяноці, відвідав тут лише самих московфілів, а зігнував і поминув українців. — Вкінці о. Медвецький пропускає священникам - московфілам, та своїм прислужникам всьо безкарно (от, хочби останій голосний на цілу околицю скандал на Волі Нижній коло Яслиськ!..), підчас, коли українців за кожну, хочби найменшу, дїйсну, чи уроєну дрібницю, жорстоко й безпощадно карає...

Усі передвішні парохії на Лемківщині обсаджує апост. адміністрація виключно московфілами, як прим.: Криницю о. Хиляком, Королівськїй Вороблик о. Полянським, Тиляву о. Дуркотом, Волицю о. Жубридом, Ріпник о. Мировичем, Злоцьке о. Бартком, якого має заступити ще більший руссофіл — о. Скоморович, Волоськїй Куролік о. Венгриновичем. У тім самім часі **усувається українських священників з парохій:** в Королику о. Фуглевича, в Мисцовій о. Шалаша, у Ваньві о. Цолту, в Прусіку о. Мигалья, в Карликові о. Малярчика, у Вільхівцях о. Підгарбїя, а репримується: в Боську о. Величка, в Одреховій о. Ковальчика, в Риманівськїй Завадці о. Жеплинського — з тим, розуміється, наміром, щоб їх також заступити московфілами. — Відтак іменується в риманівськїм і дуклянськїм деканатах — деканами, а в короснянськїм і горлицькїм деканатах — місто-деканами московфілів, які но посідають ніяких кваліфікацій до тих урядів. — Рівночасно „прочищено“ теж і саму курію від „мазепинства“, а це усуненням, а відтак суспендуванням о. Ядловського, а обсаджено її ряними московфілами!..

Ще більше. Навіть до переведення конкурсних іспитів зі священ-

никами не запотребується українців, а самих лише москвофілів, хоч фахових сил на просиндальних іспитовників москвофіли не посідають. Хіба такі, що в часі обідової перерви самі мусять гарячково і поспішно вчитися питань, які опісля мають завдавати кандидатам на парохів. Так було в дні 11. травня 1937. р. Яку повагу мають такі іспити про це говорити, ні писати не треба!

Вкінці о. др. Яків Медвецький уділив 40-літньої „позички“ в квоті

95.000 зл. задовженому, москвофільському товариству „Бескид“ у Сяноці.

Москвофільському товариству ім. Качковського о. Медвецький приказав дарувати церковну площу з домом у селі Чорноріки, а в Криницьці допоміг йому прийти в посіданні красної площі в самій середині села.

Не знаємо, чи з цьої „праці“ Апостольської Адміністрації для Лемківщини радіє Апостольська Столиця. (Н. Спр. 38).

—o—

3 життя нашої еміграції.

Український Народний Дім у Торонто (Канада) обходив недавно 10-ліття свого заснування. Українці, що мешкали на сході Канади, збудували той дім в 1927. р., щоб мати центр культурно-освітнього життя, бо до того часу товариство, що ще тоді звалось тов. імені Шевченка, мусіло скитатися по винаймлених салях. За час свого існування товариство сповнило велику культурну роботу серед місцевих українців і зазнайомило чужинців з українською культурою. Тепер рік-річно українські хори і танцюристи виступають на Канадійській Національній Виставі, що відбувається що року у вересні. На тійже виставі

ві організує щороку українське жіноцтво показ українського народного мистецтва. Що року в жовтні уладжує товариство свято українського друкованого слова. Український Народний Дім в Торонто розпоряджає тепер майном вартости 50 тисяч доларів, має дві філії і бібліотеку, зложену з 13 тисяч примірників. На чолі товариства стоїть від часу, як воно перейшло до власного буданку, заслужений громадянин Маріян Кунікевич.

Своєю працею товариство дуже заслужилося для національного освідомлення і обєднання наших канадійських братів і до поширення імені серед чужинців.

Шкода часу й атласу.

У скупого й серед зими леду не випросиш.

Цього року наша Лемківщина вдостоїлася побачити небудьких гостей. Десь аж з під пруської границі поприїздили різні молоді школярі зо своїми виховниками в українські села, тут розтаборилися та вели „освідомляючу роботу“. То цукорками приманювали до себе українських дітей, то забавами, або таки спрощували їх на „подвечоркі“ та при „погаданках“ манджали з ними в польське гури. Впрочім нічо надзвичайного, бо тим гарцежам здається, що вони велику місію сповняють. Але вони, ці гарцежи дуже второпні; приміром у Висовій засіли зо своїм табором на українській площі, але до української крамниці, яка є заразом власністю того громадянина, що від його даром одержали площу на табор, ані одна гарцерка не зайшла по товар.

Ще одна справа тут не зовсім ясна. В польських селах Ряшівщини, де сильно панує „хлопська пар-

тія“, не має жадної опіки від гарцежи, ані не бачив там ніхто обозів, бо ряшівські гарцежи мусіли поїхати аж до Красної, до українських дітей. Та в часі, як гарцежи робили „огніско“ (по українськи — ватру) для красняцьких дітей і запрошених своїх гостей та вчили, як „кохаць братні наруд“ — може пів кілометра дальше поляки робітники-селяни пропивали свій тяжко запрацьований гріш у склепі „Звйонзку Стржелецького“ в Чорноріках.

Передплатники в Америці й Канаді

присилайте передплату на апресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, гетові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, дзвони, прапоря для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадяло

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/Л.

і в її skleпах: у Львові, Руська ч. 20. в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ У СОВІТАХ.

У цілому СРСР є тепер 11 чинних католицьких церков і 10 католицьких церков і 10 католицьких священників на волі. А ще в 1917 р. було на території б. Росії 410 чинних католицьких церков. Десять згаданих католицьких священників на волі — це самі священники латинського обряду; з поміж католицьких священників східнього обряду ніодин не залишився на свободі. Понад 1000 католицьких священників сидить у в'язницях або в концентраційних таборах. Західня католицька преса підкреслює, що особливо безоглядно большевики переслідують католицьких священників східнього обряду. На загал в останніх часах наступило в СРСР не ослаблення, а радше енергійне відновлення релігійних переслідувань.

—o—

БОРТЬБА З АЛЬКОГОЛІЗМОМ.

Отворення міжнароднього протьялькогольного конгресу в Варшаві відбулося у великій салі універс. в присутности Апостольського нунція Кортезія, двох кардиналів і представників правительства. Першу промову висловив міністр Ходзько. По виборі президії промовив міністр Косцялковскі. Польське правительство раде з того, що може взяти участь у нарадах над вишуканням успішних способів боротьби з найбільшою суспільною язвою, що від непамятних часів гнобить людство. Алькоголізм порушує суттєві підстави суспільної моралі й підстави нормального розвитку людської думки, праці та суспільних цілей людини. Алькоголізм найбільший ворог поступу й культури, він знищенням обтяжує слідуючі покоління, тому з ним треба безоглядно боротися.

—o—

НОВИНКИ

Помер Тома Масарик. Дня 14. вересня ц. р. помер бувший, перший президент Чехословаччини, Тома Масарик. При смерті президента була присутня його родина, теперішній президент Чехословаччини Бенеш і прем'єр Годжа. Масарика називали „президентом-визволителем“. Смерть Томи Масарика викликала глибоку жалобу в усій Чехословаччині.

Величаве релігійне торжество. В неділю 12. вересня ц. р. у Львові при вул. Погоцького 95 відбулося величаве посвячення угольного каменя нової церкви Івана Богослова. Свято розпочалось Архирейською Службою Божою, що її правив Преосв. Іван в асисті духовенства. При престолі усталися представники інституцій та преси. О. пралат Куницький виголосив промову, запрошуючи Екск. Шептицького, що прибув автом на свято, поблагословити пропам'ятну грамоту. Про настрої чисельно зібраного громадянства свідчить те, що на тацу зібрано коло 2.500 зол. на викінчення будови.

Український протиалькогольний і протинікотинний рух у 1936 році. Українське Протиальког. і Протинікотинне Товариство „Відродження“ у Львові в 1936. р. майже подвоїло свою працю. Коли в 1935. р. Т-во мало оборотів 36.527 злп., то в 1936. р. збільшило їх на 57.145 злп. Пропагандивних видань у 1935. р. появилось 122.500 примірників, зате в 1936. р. вже 136.000 прим. Преса помістила продовж 1935. року 500 протиалькогольних статей і матеріалів, а в 1936. році майже два рази стільки, бо 950! У Львові і в Краю, по Філях і Кругках „Відродження“ та інших культурно-освітніх Товариствах і по школах — відбувалися, головню в місяці лютім, протиалькогольні виклади, у Львові спеціальний три-

дневий курс у Централі. Членів давніше було 6.000, сьогодні дійсних карних членів є біля 1.500. Понадто у Гуртках Молоді по українських школах є понад 1.000 абстинентів, а прихильників „Відродження“ разом 25.000! Союз Українських Студентів-Абстинентів має 60 членів, що їздять із рефератами на села. Філій Т-ва було 13, Кругжків 115.

Незаконне зарядження. Звільнений уже з урядування горлицький староста Ромуальд Клімув видав недавно зарядження до всіх гр.-кат. Парохіяльних Урядів того повіту, щоб уживали польських урядових печаток, замість дотепрішніх українських. Це зарядження протизаконне, бо та справа належить до церковної влади.

Юрій Іван Солтикевич помер 3. вересня ц. р. в домі своїх родичів в Улючі, по довгій і тяжкій недужі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами. Похорони відбулися 5. вересня 1937. на місцеве кладовище. В. Й. П.

Лишився тільки спомин. „Діло“ (ч. 203) доносить: Шкільний інспектор у Новому Санчі розіслав до шкіл новий розклад годин, на 1937/38 рік, у якому касує цілковито навчання української мови в останній, себто IV класі. Всі предмети (крім релігії) мають бути ведені в тій класі виключно в польській мові. В I. класі впроваджує він вже від 1. лютого науку читання і писання в польській мові, інші предмети — крім релігії й української (лемківської) мови — треба вести у двох мовах. Те саме і в II. класі. В III. класі всі предмети по польськи — виїмок релігія та українська мова. Всі школи на Лемківщині в 1922 р. були затверджені з українською викладовою мовою. Тепер лишився з того лише спомин. Дітей польської народности в тамошніх школах нема.

Смерть провідника безбожників. У Кракові помер др. З. Мержиньскі один із духових провідників польських безбожників. Свого часу він був засуджений на кару в'язниці за видання твору „Як чоловік сотворив Бога“, в яким доказував, що не Бог сотворив людей, але люди створили собі Бога. Др. Мержиньскі, вмираючи, жадав, щоби його похоронили без релігійних церемоній і його похорони відбулись без священника. За тримною йшли його одностумці, співаючи похоронний марш та несучи вінки від безбожницьких організацій. — Подібне

ВДОВИ і СИРОТИ тих мужів і батьків, що були забезпечені на життя, найбільше можуть сказати про те, чим була житева безпека заключена їх батьком в Товаристві

„КАРПАТІЯ“.

бачили недавно люди в Сяніччині, в Одреховій (Пасвиська), де помер Іван Гута, якого похоронили без священника, лише в асисті жидів. на сміх і ганьбу хрещеному народові. Ось до чого веде, як декому в голові перевертається. Цікаве, що тепер думають собі жидики, ану спитайте їх...

Рільники домагаються продажі штучних погноїв на кредит. Польські рільники домагаються, щоби фабрики штучних погноїв продавали їх не, як дотепер, лиш за готівку, але також на кредит. З надвишки плодів, які осягнули б рільники з добре навезених піль на другі жнива, могли б вони легко ті кредити сплатити. Ті домагання рільників цілком слушні.

Вбили поліціанта. Командант поліційної станиці в Динові, березівського повіту, Ян Кунік у товаристві поліціанта Міхаляка стрінув у ночі на дорозі в Гарті двох людей, яких хотів вилегітимувати. Підчас легітимування один із них добув револьвера і почав стріляти, кладучи трупом на місці Куніка і ранячи тяжко трьома стрілами його товариша. Міхаляка перевезли до шпиталю в Перемишлі. За невідомими людьми зробили облаву і одного з них арештовано.

Нешастя за нещастям. Наші села в горах справді біда товче з усіх сторін. Посуха на весні, слота в жнива, буревії, громовиці. У серпні грім запалив хату Михайла Чомка в Зиндрановій, в Тилявій Семка Свягли, при чому згоріла доценту хата й ціле майно зо зборами. Велика шкода — бо в лемківській хижочці ціле майно газди, під одним дахом стайня, стодала, возівня, на горі збіжжя й паша; не дай Бог огню горить усе добро! А писали ми ще в „Першій Лемківській Книжочці“, як будувати хату на Лемківщині. Недавно знову обірвалася хмара над селом Велика Ростока коло Лабової та річка Каменця, що пливе через село, мало не забрала будинок з Кооперативою; з господарів найбільше потерпіли: Панько Щирба,

В одинокій українській

школі Товариства „Просвіти“ в

Милованні, п. Рошнів к. Єзуполя

можете набути на осінній сезон

першоклясні щепи по 80 гр. за штуку

(пя знижка обов'язує лише Лемківщину, інші платять 1 зл. за штуку). З початком жовтвня найдогідіша пора до садження!

Михайло Єдинак і Петро Шафран; вода залляла цілий вагон томасини.

Наші брати в Югославії. „День Просвіти“ і вистава в Руськім Керестурі. „День Просвіти“ відбувся 15. серпня ц. р. в Р. Керестурі. Того дня отворено в Народнім Домі виставу народніх виробів, вишивок, старої народньої ноші й інших памяток з минулого Керестура. Були теж виставлені українські газети з Галичини й Америки. Виставу відвідало понад 1.500 людей і всім вона подобалася. Вечором дали наші школярі дві амат. вистави: „Ой та Просвіта“ і „Мати“, котрі добре вдалися. Студентський хор відспівав кілька українських народніх пісень. Чистого приходу з вистави нар. виробів та з амат. вистави було 2.500 динарів. Тим „Днем Просвіти“ зробила „Просвіта“ наших бачванських братів великий крок уперед.

Чи Ви замовили собі вже нову книжку Бібліотеки Лемківщини п. н. „Лихо на світі“, за 1 пр. з поштовою оплатою лише 40 грошів. Негайно замовте собі, бо наклад невеликий.

Людовці знову піднесли говову. В часі торгів у новосандецькому повіті було знову кілька випадків, що людовці пробували недопустити селян до міст на торги. Недавно відбулася судова розправа в суді в Новому Санчі, на котрій якогось Шаблю (людовця) засудили на 6 місяців вязниці без завішення за примушування до злочину. Всі розумні селяни повинні берегтись людовців і не слухати їх, бо через них нетяжко в біду попасти.

Ще одна господарська українська станиця. У Львові на Богданівці посвячено будинок фабрики скринок української Кооперативи „Зоря“. Фабрика zatrudнює 23 фізичних робітників, місячно продукує до 5 тисяч штук скринок; вона може виробити місячно 10 тисяч скринок. Дай Боже, щоб український промисл щораз краще розвивався, тоді „Зоря“ дасть працю не 23 робітникам, але соткам, тисячам.

Приєднайте нам у цьому місяці бодай по десять нових передплатників. Це Ваш обовязок!

Не купуйте овочевих деревець на торговицях! По війні завівся звичай, що різні двори вивозять в осені й на весну овочеві щепи на торговицю та там їх продають.

В Ж Е П О Я В И В С Я

одинокий, український національний календар

„БАТЬКІВЩИНА“

на 1938 рік,

по ціні 1.20 зл. за один примірник з пересилкою 1.45 зл. — Замовляти за попереднім надісланням готівки:

В-во „Батьківщина“, Львів, ул. Чарнецького ч. 8.

Звичайно на торговицю вивозять найгірші щепи, що їх ніхто в горі не хотів купити. Буває навіть таке, що дідичі продають щепи спекулянтам і ті дальше перепродують. Спекулянти причіплюють до щепів таблички з фальшивими, неправдивими написами, аби їх швидше продати. Буває деколи навіть таке, що дички продають за щепи. Пізніше господар кілька літ доглядає ту дичку та вкінці мусить викопати й садити друге деревце. Тому радимо купувати щепи тільки в знаних овочевих шкілках, а ніколи у незнамих ганделесів на торговицях, яких пізніше не можна потягнути до відповідальности за ошуканство.

Кінські торги без жидів. В Рибнику на Шлеську визначила міська рада кінські торги на суботи, щоби в них не могли брати участі жиди. Хочуть взагалі всі тижневі торги пересунути на суботи, щоби жиди не могли в них брати участі. В Ченстохові кількох міських радних поставили внесок, щоби заборонити всім жидам мешкати в місті, бо побут жидів в Ченстохові це зневага для чудотворного образу Богоматери.

Добра господарська рада. Найчастіше озимина вимерзає на голотечі, в безсніжну зиму. Є кілька способів, щоби її забезпечити перед голоморозами. Перший — це слабе скородження озимни. Не скородити її занадто, але так, щоби осталися ще всюди грудочки. Ті грудочки трохи спинюють розгін вітру й хоронять озимину. Другий спосіб, уживаний у Франції, це домішування до озимини трохи насіння лубіну, головно на лекших грунтах. Лубінь виростає буйніше від озимини та підчас морозів її хоронить перед голоморозами. Озимині сам лубінь не тільки не шкодить, але в зимі мороз його зварить і він на весні зігніє та ще угноїть собою озимину. Тому озимина, посіяна разом з домішкою лубіну (коло 20 кг. на морг) буйніше росте, як сама, без лубіну. Цей другий спосіб дуже доруче-

мо нашим селянам. Насіння лубіну дешеве й варта спробувати.

Арештування людовців. У відомих людовецьких чи пак комуністичних подіях у Короснянщині та Дуклянщині, брали участь деякі несвідомі одиниці задурманені різними обіцянками зі сторони людовецьких чи псевдо-людовецьких агітаторів, за що помандрували до Ваньової хати. Вправді масово наші села, у противенстві до польських сіл, участі у „людовецьких“ зачинах не брали, хоч декого свербіла спина з села як Терстяна, Тиллява (рівнож на людовецькому зізді в Коросні, на котрому перейшла постанова рільничого штрайку) дальше Мшанна, Барвінок та Зиндранова. Причина участі цих одиниць у „людовецьких“ розрухах лежить не деінде, лише з браку наших священиків, котрі малиб вплив на село. Всюди де є православе — там їх батюшка не має найменшого впливу на своїх парохіян. Що більше — там шириться комуна й то явно, а найкращий доказ — це останні події в Дуклянщині та Короснянщині. Завдяки лише притомности влади безпеки не дійшло до проливу крови. Але риманівська „трійця“ з о. Яковом Медвецьким на чолі про що інше думає; їй не в голові ані православля, ані пастирські листи — вона задивлена в Москву... Але до „них“ говори, як горохом об стіну.

Л. Блакитний.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що

найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ вміщує щомісяця цікаві оповідання, казочки, байки, вірші, сценки, загадки, шаради, ребусики, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всего 2 зл. виносить річна передплата. (Поодинокє число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

Наші змагання.

Усіх наших Читачів запрошуємо до культурних змагань, відповісти нам на слідуєчі питання:

1) Чому ми маємо держатися нашої української греко-католицької Церкви?

2) Що нас найбільше болить? (Про культурну працю в селі, освіту та освідомлення).

3) Як організувати наше суспільне життя?

4) Чому кожна українська хата на Лемківщині має бути читальною?

5) Наш найбільший обов'язок — виховувати дітей.

6) Чи українській жінці на Лемківщині треба освіти й чому?

7) Яка користь з читання добрих книжок і часописів?

8) Чому закладаємо дитячі садки на Лемківщині?

9) Промисл і торгівля на Лемківщині.

10) Як поправити нашу господарку, щоб не бідувати.

11) Що мені найбільше в „Наших Лемку“ подобається?

12) Що я знаю про рідне село?

Пояснення: відповіді прохаємо писати чітко, на одній сторінці паперу, подаючи коротке, але основне вяснення на одно з повисших питань. Відповідь може бути у формі статті, оповідання, або опису.

На найкращі відповіді, які видрукуємо в „Наших Лемку“ призначуємо три нагороди: 1) Всі книжки „Бібліотеки Лемківщини“ з поштовою пересилкою,

2) „Ілюстровану історію Лемківщини“ з пересилкою,

3) Ціло річну передплату „Нашого Лемка“.

Відповіді повинні бути щирі, обдумані та отверті. Дуже побажане, щоб у цьому змаганні забрали також голос наші Брати за Океаном.

Редакція „Нашого Лемка“

—о—о—

димир Карбовничак пригадав весільним гостям про Рідний Край, як наші люди в часі кризи бідують та ще гірше терплять тому, що вони не мають ані відповідних часописів, ані українських книжок. За його горним прикладом зложили весільні гості 6 доларів і 75 центів, які вислали до Львова на таку ціль: річна передплата „Нашого Лемка“ (3 зл.) й дитячий „Ранок“ (2 зл.) для села Мхава коло Лиська, а решта 5 дол. 75 цент. на книжки до читальні „Просвіти“ ім. Маркіяна Шашкевича до села Кінське пов. Березів. Крім цього громадянин Михайло Гусак додав ще 1 долар як свою передплату на „Нашого Лемка“ так, що разом вислано до краю 7 дол. 60 центів, або 40.16 зл., що вписані в китарі ч. 104 з 31./8. 37 р. Жертвували: по 50 центів Володимир Карбовничак, Михайло Гусак, Володимир Масляк, Михайло Добрянський, Іван Чебиняк, Іван Мазоньчак і Михайло Вознічак; по 25 цент. Павлина Гусак, Вікторія Вознічак, Микола Чебиняк, Павло Чебиняк, Олена Масляк, Катерина Недільська, Олекса Чосник, В. Карбовничак; по 15 цент. Михайло й Анна Масляк та по 10 цент. Анна Чосник й Анна Батрух.

В імені наших Братів у Мхавій

Наші браття не забувають.

На днях одержали ми цінне письмо нашого передплатника, Михайла Гусака з Америки. Він пише, що з нагоди весілля Михайла Масляка,

родом зі села Кінське коло Березова, з Анною Журавинською, яке відбулося 31. липня ц. р., в Сиракузі Н. Й. староста цього весілля Воло-

І. Ш. ЛУКАВИЧЕНКО.

Дякові внучата.

Євка дякова багачка! Газдиня на ціле село, тай годі! Де не поглянеш, кругом її поле! І там під Солоним і над Сяном і під Дурбаком і перед Млином. Кажуть, що небіжчик, старий дяк, то ціле майно горлом виспівав! Вісімдесят літ мав, а як затягнув „Плотію“, то здавалося, що той голос десь під небом літав та у стопи Бога цілував... і за це благословив його Бог! Доробився майна, тому Євка багачка! Умираючи старий дяк усе відказав Євці. Газдиня на цілу околицю, тай годі!

Євка мала три доростаючі дочки. Чоловік її згинув на війні та діти осталися сиротами, але старий дяк (їх дід) пильнував своїх внучат, як ока в голові. Останній гріш, який заробив на похороні, або хрестинах віддавав Євці, щоби щось дітям купила, бо діти — сироти!

— Мамо! Купіть мені такого матеріалу на суконку, яку має егомостева Любка! — каже найстарша Євчина дочка, Тереня.

— Тереню! У мене грошей нема! Дідо вже давно помер, а заробити нема кому, — бідкала Євка. Але Тереня цілими днями тільки вередує: „Купіть! тай купіть!“

І Євка рада-не-рада пішла й набрала на борг на сукню для Терені.

З Теренею Ганя, а Ганею Маня!

Нераз Євка каже до своїх доньок: — Ей! Мали-би ви вже розум! Дивіться, як ходить Каська Царева, Матрона Феськова, Танька Кобзарева! Уберуться у льняні вишивані сорочки, то в церкві стоять, як... рожі! А ви?

— А ми як дякові панни! — відповіли всі три разом хором.

Не бачите, що поле наше запущене, працювати нема кому, а ви тільки глядите одна на другу та вистоюете цілими годинами перед зеркалом, а добуток на полі гние, в стайні не прибуває і... ніхто на вас і глянути не хоче, бо хтож візьме собі на свою голову таких неробів, як ви? Га? — дорікала Євка своїм дочкам, але вони собі з того всього нічого не робили, тільки далі сушили немічний матері голову: „Купіть, тай купіть!“

І дівчата ходили до жида й вибирали модні суконки. На переді Тереня, за Теренею Ганя, а за Ганею Маня. Шимко їм давав на борг, підцмокуючи й затираючи злорадісно руки.

Врешті старенька мати занедужала, не могла ходити, ні робити, ні їсти, ні спати, а дівки її зробилися „паннами“ та ходили одна за другою: за Теренею Ганя, а за Ганею Маня.

Жид заскаржив Євку за довгі та зайнтабулювався на ґрунт. По році пустив на ліцитацію. На ліцитації купила весь ґрунт його Рифка та зістала властителькою поля над Сяном і під Солоним і під Дурбаком і перед млином на дяковій кровавиці, а дякові „панята“ виїхали на легкий заробіток до Франції. Наперед Тереня, за Теренею Ганя, а за Ганею Маня.

На конкурсі народньої ноші, першу нагороду за гарні ручні вишивки одержали: Кася Цар, Матрона Фесько й Танька Кобзар. Вони купили собі по кускові поля за одержану нагороду, а дякова Євка, коли це почувла, з журби померла: на... болесницю.

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

(Продовження).

Маластів, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, мурованою в 1805 році, відновленою в 1908 році; віддалене 12 км. від Горлиць; одиноке українське село, в якому парохіяльні книги ведені від 1770 року не в латинській мові. В селі стоїть ще дуже стара (з 1715 року) церква з дерева; люди в селі пам'ятають, як в 1849 році в цих сторонах лютував голод і пошести, а в 1873 році помір. Світова війна (1914—1918) залишила по собі в селі воєнні кладбища, свідка завзятих боїв на полях Маластова.

Малинівка, польське село коло Березова.

Малівка, польське село коло Стрижова.

Марківці, колишня українська парохія разом з Побідним (до 1800 року) коло Сянока. Судовий документ (АГЗ XI 19) з 1428 року згадує, що якийсь Петро Зависько у цьому році продав свою батьківщину в Марківцях дідицям з Побідного (замітка: АГЗ це акта городські й земські).

Матієва, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1830 році; віддалене 14 км. від Нового Санча; найстарше з поміж других українських сіл у Сандеччині („Наш Лемко“ Рік IV.).

Мацина Велика, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1807 році, відновленою в 1900 і 1930 році; віддалене 10 км. від Горлиць, 7 км. від Липинок (пошта); правдоподібно вже поселене в 1377 році.

Межибрід (Межибріддя), українське село з українською греко-католицькою церквою Пресвятої Тройці, мурованою в 1901 році над берегом Сяну; віддалене 4 км. від Сянока; (гляди Ф. Коквський: Східніми межами Лемківщини, Львів 1937 рік).

Милик, українське село з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Даміяна, збудованою в 1913 році, відновленою в 1926 році; віддалене 39 км. від Нового Санча, 4^{1/2} км. від Мушини; поселене в XIV. сторіччі. (А. Шнайдер: До краєзнавства Галичини, Львів 1868).

Мисцова, українське село з українською греко-католицькою церквою Преподобної Матери Параскевії, мурованою в 1796 році, відновленою в 1908 році й каплицею святого Отця Николая; віддалене 13 км. від Дуклі, 14 км. від Змигороду; поселене в XV. сторіччі над рікою Вислокою.

Михайлівка, (німецька кольонія Міхельсдорф) на північ від Ванівки над потоком Високою, відома з 1402 року (М. Кордуба: Західне пограниччє галицької держави між Карпатами та долішнім Сяном, Львів 1925).

Модерівка, польське село коло Фриштаку.

Мокре, українське село, віддалене 2 км. від

своєї української греко-католицької парохії в Морхові коло Нового Загіря в Сяницькій Окрузі.

Морохів, українське село над рікою Ославою, з українською греко-католицькою церквою Стрітіння Господа Нашого Ісуса Христа, збудованою в 1837 році; віддалене 11 км. від Нового Загіря, 19 км. від Сянока. Між населенням живе цікаве передання про татарські набіги.

Мохначка Вижня, українське село, віддалене 3 км. від своєї української греко-католицької парохії в Нижній Мохначці.

Мохначка Нижня, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архистратига Михаїла, збудованою в 1846 році; віддалене 17 км. від Мушини, 35 км. від Нового Санча; поселене в XV. сторіччі. При церкві знаходиться старий дзвін з 1626 року.

Мочарне (Бартошова), український присілок, віддалений 4 км. від своєї парохії в Синеві, коло Риманова; поселений на колишніх панських землях реемігрантами з Америки.

Мощанець, українське село над річкою Вербицею, з української греко-католицької церквою Всіх Святих, збудованою в 1834 році; віддалене 3^{1/2} км. від своєї парохії в Суровиці, до Сянока 32 км., до залізниці в Боську 20 км. До Мощанця зайшли ще в 1426 році руслом ріки Вислока попри мимінський замок, синівську (село Синів) Сиготу татари, подорозі спалили церкву-монастир на полавській Кучері (передання) та забрали багато молоді з Мощанця в ясир. Мощанецька церква стояла в давнині під лісом, де сьогодні жидівський тартак глотав останки карпатського багатства; само село теж було під лісом, але в XVII. сторіччі, в часі страшного голоду люди повтікали на тамтой бік Бесиду, деякі аж над ріку Тису, біля Ніражгази й там поселилися.

Мриголод, містечко недалеко Сянока, з українською греко-католицькою церквою Успення Пресвятої Богородиці, мурованою в 1901 році; колись чисто українська оселя, що поселена ще за княжих часів.

Мрокова, польське село коло Змигороду.

Мушина, містечко, віддалене 45 км. від Нового Санча, 10 км. від Криниці; початків Мушини треба шукати в XII-му сторіччі. Є здогад, що тоді побудовано оборонний замок над берегами Попраду й Мушини, одначе життя на ньому вимерло з невідомих причин за часів поль. короля Казимира Великого; сьогодні на цьому місці розвалені мури. Згідно з переданням Мушина була колись українською оселею. Перший латинський костел побудовано в 1686 році з матеріалу розібраної (історики пишуть „насилно розібраної“) греко-католицької церкви Тиличі (11 км. на захід від Мушини. Мушина, опоясана від заходу Попрадом від півночі річкою Мушинкою, має 6 щавових джерел; вода помішна на недуги серця, шлунка, переміну матерії, жіночі та нервові недомогання.

Мушинка, українське село, віддалене 3^{1/2} км. від своєї української парохії в Тиличі, з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Іоана Богослова, збудованою в 1768 році; поселене в XV. сторіччі.

Дальше буде.

Роман Антонович.

9)

Як говорив Бескид.

(Продовження).

Сонце зарожевило обрій і заповідався чудовий ранок. Рясна роса крізь шкіряні керпці добиралась до ніг валки озброєних у фузії та ножі й топорі Баюсових хлопців, що йшли лісом на Цергову. Ліс прокинувся уже та говорив щоденну ранню молитву. Але сьогодні якимось спішно немов готовися на Празник, що туй-туй мав уже зачатись.

Під Церговою залишив Юрко хлопців, а сам з двома попрямував ще раз у хутір спалений; поховати старих Сипків. Вони лежали ще далі самітні й більш нікого не було. Вбитих гайдуків видно вже позабিরали.

— З двора були тут уже — сказав Юрко. Потім казав викопати хлопцям спільну могилу на гумні й разом зложили туди Сипків без домовини. Мабуть не сподівалися старі, що спочиватимуть поруч в спільній могилі.

Змовили то три отченаші, поклякавши й засипали могилу. А на свіжому горбку з глини, поставили яловий хрест, щоб знак остав, що сталося тут.

Надбігло полудне так скоро, що не оглянулись при роботі. Вернули під гору й пообідавши, тихцем роями у десятку, без гомону посунули на рогівську гору й гостинцем, щоб у густому молодняку при шлябані*) припочати й під вечір підійти до дуклянського двора. Минули вже Цергову й другий горб закритий лісом та станули на рогівській горі. Пристанули побіля джерельця й пили воду, а Юрко відбившись від громади, пішов на гостинець.

У пів гори на гостинці побачив віз, що крок у крок сунувся під гору, якби з Дуклі їхав. Не завертав до хлопців, а нишком попри гостинець лісом пішов назустріч возові. Здалека бачив на возі жінку, що на руках щось тримала, а чоловік ішов при возі та поганяв конину. Почув також, що жінка раз-у-раз поплакувала жалібно. Підходив ближче та коли був уже добре близько, виразно почув:

— Небесний Господи, за що караш? За які гріхи? Вонож невинне! Боже — і жінка розійшлась ревним плачем та голубила до грудей завинутий клунок.

Юрко вийшов на дорогу.

— Слава Ісу, добрі люди — поздоровив — що за нещастя скоїлось вам?

Жінка перервала плач і на хвилину обидвоє занімала, побачивши перед собою озброєного в фузію й топір чоловіка. І кінч пристанув.

Що за лихо приключилось вам? — спитав у друге Юрко.

— Не питати краще, чоловіче, мабуть не порадиш нам, хоча озброєний ти — промовив чоловік.

Юрко підійшов до воза ближче й побачив у жінки на колінах завинуту в лахміття малу дитину.

— Що сталося дитині? — спитав.

— Та що, вмерло — і немов пригадала собі про свій великий жаль знову залебеділа: — Ой, Боже мій, ой... ой... ой... через отого Сруля вмерло.

— Чому? — скипів Юрко.

— До знахора ми їхали — оповідав чоловік

— і на заплату шлябана не мали. А Сруль пустити не хотів без заплати. Від рана просили його, що відробимо йому на другий тиждень. Та він без шкірки з лиса не хотів відчинити шлябан.***) — Ти — каже — тамтого тижня лиса встрілив під Церговою. І бідне дитя мучилось і в полудне віддало Богу духа.

— Митрику мій, ой—ой—ой... — заговорила жінка.

Юркове серце мучилось від жалю й бунтувалося. Вони, поплечники панів міняли життя людське за шматок лахмана, за лисячу шкіру. Юди!... За що? За те, що жили тут зайдями й багатіли на поті лемків?

Він заклав пальці до уст і тричі свиснув. З гори йому тричі відповіли, а за хвилини десять хлопці його були вже при возі.

— Завертай добрий чоловіче, поїдеш з нами! — сказав Юрко. Чоловік мовчки послушав і віз покотився у долину скоро, так, що всі підбігали, щоб встигнути. Під горою при гостинці побачили Срулеву коршму й через гостинець деревляний шлябан.

Коло шлябану пристанули. Юрко накипілий жахом горя, що нагадувало йому його вчорашні переживання й гнівом за несправедливість, станув при шлябані й до всіх крикнув:

— Від нині шлябана не буде! Чуєте? Щоб усім розказували, що Срулів шлябан під рогівською горою щез нині й кожний вже свобідно поїде возом і конем туди!

А хлопці вміть рознесли шлябан топорами й пішли за Юрком в коршму.

— Сруль! — гримнув Юрко.

Та ніхто не відзивався.

— Пронюхав Юда, пошукайте за ним хлопці!

Усі метнулись по коршмі й за хвилин кілька тягнули Сруля з борідкою як у цапа з під жолоба у стайні, блідого, розхристого без маймурки. Поставили його перед Юрком. Сруль трусився як лист осики. Він знав, що збійники звичайно не дарують. Як тільки бачив крізь вікно, що гурт людей рубає шлябан, не вибігав його боронити, але чим дуж побіг до стайні й під жолобом сховався. З пересяку не встиг втікти далі.

— Ти, Юдо, хто вбив оцю дитину? — показав Юрко на жінку, що тримала мертвого сина.

— Не я, пани ясновельможні... не, не я... само вмерло тут... в саме полудне.

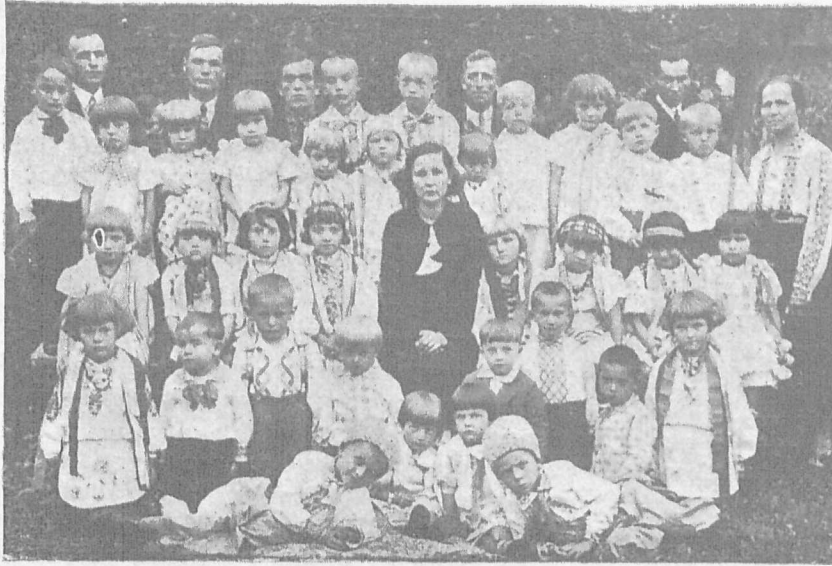
— Само, кажеш, вмерло. А кому ж треба було лисячої шкірки? Ти заміняв душу людську за шкіру з лиса?

— Пощадіть, пощадіть... — лебедів Сруль.

— Тебе? Гада пощадити? Скажи ще нам, де свої гроші ти ховаєш і принеси та висип тут на стіл.

Сруля поведи до комори, звідки він приніс добрий мішечок. Юрко розв'язав його й висипав на стіл. Золото забренчало й розлилося, лискучою громадкою прилягло до стола.

— Це з поту тих людей, остання їх свитина, остання вівця, шматок кулеші, їх здоровля та життя. Це все згорнув ти у мішечок. Іще сьогодні хотів докинути туди дуката. На гияку! За життя хай іде життя, щоб кривди не було. А своїй Рухлі, як здибаєш її у пеклі скажи, що затужив за нею на землі й прийшов до неї.

Дитячий садок у Вороблику Королівським у 1937 р. Провідниця: Марійка Терепенко. Стоять члени Комітету: Любов Копчакова, Степан Вархоляк, Степан Тупяк, Теодозій Костельний, Василь Паночко та Степан Ланда.

Мандруємо по рідних селах.

ВАНІВКА КОЛО КОРОСНА.

Деякі ванівчани — на сміх удають великих „маскалів“, хоч ані слова „по маскальски“ не знають сказати. Вони навіть „Пушкіна“ згадували (може й „Сталіна“? зам. скл.). Та вже найгірше те, що вони в москвофільстві зовсім не визнаються, хоч їх „вожди“ зогиджують українцям і закидають, що українці виреклись своєї назви „Русь“ — та це не правда. Бо треба знати ванівським твердолобам,

що Росія до XVII. сторіччя мала назву „Московья“, та щойно московський цар Петро I. приказав уживати назву „Росія“, щоб у цей спосіб оправдати свій імперіялізм на українських землях. Дальше москвофільський „біло - синьо-червоний“ прапор це ось така мішанина: синьо-біла краска це жидівська, червона большевицька — отже „господинове“ ванівчани: як його кийом, так і палкою...

—0—

Жид кричав, плакав, просився, благав навколішках. Та милосердя не було. Погнало ген у гори, де менше було кривди. Бо тут кривда була за велика.

Хлопці потягнули Сруля за собою до верби при коршмі, що всохла бідолашна від старости й сліз, які пролила над людським горем, що царювало вкруг коршми.

Потім кликнув Юрко на чоловіка й жінку, що були при возі, згорнув зі стола золоті монети й дав їх чоловікові:

— На маеш. Узяв ти Бог дитину — не журися, виховаеш, дасть Бог другу. А тепер куписи за ті проші воли тай жінці мандличку,*) аби не банувала за малим, та їдьте з Богом.

Чоловік та жінка глибоким поклоном подякували й замілі з дива відійшли.

А хлопці, коли впорались, вибрали зі стайні десяток добрих коней (Сруль торгував кінями), повсідали хто міг і помчали в ліс.

І коло Срулевої коршми стало тихо. Лиш бір погівський шумів, шумів відгемоном твердих Юркових слів:

...від нині шлябанна не буде-е-е, не буде-е-е... за життя хай іде життя-я-я, ш-ш-ш...

*) Шлябан — рогачка, де звичайно жиди стягали при переїзді данину.

ВИСОВА КОЛО ГОРЛИЦЬ

Висова це чисто українське село. У цьому селі будують тепер костел. Уже пару літ тому заклали підвалини під костел, але будови не продовжували. Щойно цього року, по візиті краківського воеводи продовжується далі будову. Костел будують для урядників з пошти, граничної сторожі та інших нечисленних урядовців. У селі є величава українська греко-католицька церква, збудована в 1779 році, відновлена в 1874 році. Також недалеко Високої у присілку Гута, що має заледви 20 хат, з цього 10 українських, Т-во Школи Людов. буде „Дом Людови“. До того площа, де цей „дом“ будується, в минулому році при переведенні комасації припала одному українцеві, та кінець кінців сьогодні кажуть, що площа йому не належить і на ній будують людський дім.

ЛАБОВА КОЛО НОВОГО САНЧА.

Це велике українське село, що в ньому побудували ще в 1784 році гарну, муровану церкву Покр. Пресвятої Богородиці, має сьогодні теж і костел для спроваджених робітників, що розживаються та незвичайно скоро розрастаються в цьому селі. В Лабовій відбуваються що два тижні великі торги, тому це село, як торговельний осередок має дуже велике значіння в своїй окрузі.

**) За переїзд через рогачку платили тоді звичайно господарським надбанням: пряжею, овочами, шкірами або роботою.

*) Мандличка — жіночий плащ, обшитий зверху футром з лисів. Даліше буде.

Дитячий садок у Костарівцях від 1/7 до 15/8 1937. Провідниця: Олена Клішівна.

ЖДИНЯ, ПОВІТ ГОРЛИЦІ.

Нарешті дочекалися наші господарі своєї кооперативи, що їй пишно назвали „Єдність“. Перед основанням кооперативи зійшлися всі громадяни Ждині, щоб підписати деклярації. На жаль найшлися ще й такі одиниці (вони довели до того, що в селі не хочуть позвонити на основання читальні „Просвіти“), що не хотіли як жидівські підлизайки підписати деклярацій. Також молодь Ждині (не всі!) йде радше до жида пейсатого, Мошка та чекає, щоб зубата жидовиця принесла їм сабашину на тарелику; замість держатися своєї кооперативи, вчитися, піти організаційно з поступом! Або старші газдове й газдині лазять до жидівських, неохарних, смердючих крамиків і пропивають тяжко запрацьований свій гріш. Ех, ви пропийники, як довго ще буде між вами покутувати панщизняна навичка?! Коли завернете з цієї блудної дороги, відв'яжете себе від жидівських п'явок. Не маеш чистої здорової води, щоб напитися? І це вас ще не переконує, що тепер жидюга п'ять разів дешевше свої товари продає, щоб валити кооперативу — чи жид дав вам при кінці року бодій один грош зо свого зиску? Та ще й ви молодіці, чи не сором і ганьба вам, куматися з Хаями, Песлями, Райзами, що сміються з вас... „дурних русначок“.

Ждиняни! як йдете попри свою кооперативу, все гляньте на напис: „Єдність“, хай це слово зв'яже вас в одну чесну християнську родину, що дорожить своєю честю, та гідно працює для добра й слави батьківщини!

Молодий

ЗАВАДКА РИМАНІВСЬКА КОЛО ДУКЛІ.

Пов. Кр. Р. Ш. у Сяноці під своєю фірмою й матеріальною піддержкою, та за старанням місцевого Кр. Р. Ш. уладив у Завадці дитячий садок. Згідно з пляном цей дитячий садок почався в дні 1. липня 1937 та тривав аж до дня 29. серпня 1937. Всіх вписаних дітей було 29-ро, точно ходило до садка 25-ро. Діти були головно з Завадки, хоч кількоро було з Камянки. Садок містився в шкільнім будинку на Абрамовій там, де колись тому ще кілька літ, містилася школа Р. Ш. Проварила садок Павлина Фединак, гімн. абс. з Перемишля, котра справді доложила всіх старань та зусиль, щоб її праця не

Дитячий садок у Риманівській Завадці.

пішла на марно; вона старалася, щоб діти зі садка як найбільше скористали. Втіху родичів та задоволення з праці учительки-садівнички можна було бачити на двох імпрезах, котрі вона уладила також і при помочі доросту, а саме в дні 8 серпня та в дні закінчення садка, цебто 29 серпня 1937. Ці імпрези це радше фестини, получені з пописом наших найменших та доросту, котрі відбувалися у близенькім ліску на горі зв. Кичера, згромадили багато людей навіть зо сусідніх сіл. Втіху та радість можна було бачити на обличчях родичів, котрі були горді, як то їх найменші співають, виконують різні забави та гуртові вправи.

ЖНИВА ВЖЕ СКИНЧЕНІ,

ЗБІЖЖЯ В СТОДОЛІ.

Але господар не має тепер часу молотити збіжжя. За те сотки тисячів шурів його молотить. Один шур з'їдає денно кілька зерня. Тому треба негайно винищувати тих шкідників. Шурів нищить Ратина й Ратиніна, пільні миши вигублює Мишина. Застосування в цілому світі.

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Місцеві громадяни з духовним опікуном садка, та з дяком Петром Сеньом і зо свідомою молоддю доложили справді всіх старань, щоб праця в садку випала якнайкраще. Не пожаліли вони ні труду, ні матеріальних жертв, щоб садок довести успішно до кінця. Рівнож більшу готівку на удержання садка прислав Пов. Кр. Р. Ш. у Сяноці, за що Проводові того Кружка належить велика подяка. Рівнож належить велика подяка свідомому громадянину Михайлові Че-

лакові, що зовсім безкорисно дав на цілий час садка мешкання для садівнички та лікареві Др. К. Цеплому, котрий аж з Риманова приїздив оглянути стан здоровля дітей.

Можна сподіватися тепер, що в слідуєму році, в Риманівській Завадці буде два садки, бо село велике та громадяни вже тепер пізнали, яка користь зо садка, та що лише „Рідна Школа“ зможе як слід виховати їх дітей.

МШАННА КОЛО ДУКЛІ.

Мимо всяких старань і зусиль тепер уже більшости селян, щоб не допустити до переведення комасації в Мшанній, комасацію таки вже почали переводити. Бідкають бідні господарі, нарікають і кажуть, якщо мали би вони доброго духовного вітця, розумного, дбайливого за добро села, то не дійшло би до того, що діялося в селі, бо добрий отець духовний розяснив би їм добрі та лихі сторони комасації. А так, вони кажуть, мають батюшку, що ніколи нічого не порадить (бо не знає сам саракка!), не годен навіть „дирва“ рубати, бо замість у дерево вдарити сокирою, розрубав собі ногу. Ей, мшанчани, мшанчани; де ваші розумні газдівські голови? Чого ви на такі манівці зійшли? Не так бувало давніше, вас славили, як найкращих газдів у Дуклянщині!

Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
ДЕНДРА

фабрика
у
у Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

Коли у Вашій хаті хтось курить
то зверніть йому увагу, що кожний
український курець вживає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної
фабрики „Будучність“
в Тернополі

ЧОРНОРІКИ КОЛО КОРОСНА.

В селі, що його більша половина зачисляє себе до українців та лише невеличка горстка животіє під впливом свого „опікуна“ з Коросна побудували парохіяльний дім. У цьому домі заснували читальню Качковського, що ані одної книжки не має, ані не проявляє жадної діяльності. Щоб ця читальня не померла, найшовся для неї ще один „опікун“ і то в особі отця Якова Медвецького, який дуже любить москвофілів, бо казав майно греко-католицької церкви в Чорноріках записати на читальню Качковського (якої члени дуже легко можуть „перекабатитися“ на православя, тоді пропаде майно гр.-кат. Церкви). Однак цей опікун не думає про це, хоч справа оперлася аж у вічному місті (Рим), він нагвалт хоче воскресити конаючу москвофію на Лемківщині.

Лемко українець.

ДРІВНІ ВІСТІ

У Франції викрили гайну націоналістичну боеву організацію, організовану на військовий лад. До організації належить 30.000 членів. Викрили великі склади всякої зброї.

Мадярські фашисти організовані на взір німецьких Гітлерівців, влаштували в Будапешті велику демонстрацію, під час котрої прийшло до стрілянини. Було 14 осіб ранених.

В Чехословаччині відбулися великі похорони президента Масарика. Мільон людей стояв здовж дороги зі замку в Ланах до Праги. Впродовж двох днів день і ніч переходили попри домовину президента незлічимі товпи людей, щоби в останнє попрощати великого патріота.

В північній Німеччині розпочалися в понеділок 20. вересня великі маневри німецької армії під проводом Гітлера. Маневри розпочалися по закінченні більших корпусних маневрів в різних сторонах Німеччини.

Наша Рідна Школа.

Кожний любить своїх дітей,
Щастя їм бажає;
Кожний матиме потіху,
Як добре їх виховає.

Тож батьки, у кожнім селі
Садки закладайте
Й під догляд Рідної Школи
Дітей своїх посилайте.

Дитя не буде на вулиці
Порохом кидати,
Під доглядом провідниці
Воно буде забавляться.

А вже лице батька неньки
Радісно засяє,
Як його дитина ча пописі
Сміло виступає:

То співає, деклямує,
Або танок виводить,
Зі щастя в батьків голова
Аж ходором ходить.

Там і старших шанувати
Навчиться, синок мило;
Свій чи чужий запитає —
Він відповість сміло.

Прийде зима, часу багато, —
Радіє рідня посполу:
Закласти літом Садок —
Просіть Рідну Школу.

Степан Вархоляк.

В довгі темні осінні ночі

буває найбільше крадежей і вломів, тому
тепер саме пора забезпечити від крадежі-
влому своє майно в

Т-ві Взаємних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

ВСІХ НАШИХ ДОПИСУВАЧІВ

прохаємо прислати нам знімки церков, каплиць, хрестів та збірні світлини (фотографії) аматорських гуртків, дитячих садків, читалень і т. д. Всі знімки, по використанні звертаємо неушкоджені з належною подякою. Наші Брати за Океаном хочуть бачити, як ми живемо, як організуємося та як свідомість й освіта поширюється в наших українських селах посеред гір нашого українського Бескиду.

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ні —

то купіть сейчас і спробуйте,
бо це дуже смачна і здорова
кава для дітей і для старших!

Виробляє кооп. фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богданівка ч. 30.

1000 нових покупців

знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

Листування.

Вп. Іван Горбаль з Волі Цекл. має за-
плачено по кінець 1938 року з Америки
від Захаря Рака. Гаразд.

Вп. Є Щерба зо Свіржової: як висше.

Впр. о. Т. Хомко: заплачено по кінець
1939 р. Християнський привіт.

Вп. Андрій Галушак у Прислопі: ад-
ресу справили, приєднайте нам у Вашому
селі нових передплатників. Щиро здо-
ровимо.

Впр. о. І. Тилявський: ждемо на віст-
ки. Слава Ісусу Христу.

Впр. о. І. Бугера з Бикова: на пресо-
вий фонд зл. 5. Боже заплять!

Вп. Андрій Заяць у Чорноріках: має
заплачено по кінець ц. р. від Петра Цеп-
ка зо Львова. Гаразд.

Вп. Василь Стецько з По: заплачено
по кінець 1937 р. Привіт.

Вп. Марія Котис. Канада: відновила
передплату своєму братові Петрові в
Шклярах, як також Вп. Гр. Васків з То-
ронта передплатив своєму синові Степа-
нові „Н. Л.“ в Голучкові. Братні поздо-
рвлення.

ЦЕНТРОСОЮЗ

поруває

сільським господарствам солідні

машини

штучні погної

і всіляке сільсько-госпо-
дарське приладдя

Вирівнюйте передплату та при-
силайте належитість за книжки!

Чи були Ви коли на найбільшому гірсь-
кому ярмарку в Літовищах? Там торгу-
ють усім: вовною, шкірами і полотнами.
Грибами, медом і людським потом та
кровю.

Не вірите — прочитайте збірку нарисів

МИХАЙЛА РОМАНИШИНА

п. н.

В ГРАНАТОВИХ ГОРАХ

Дістанете в кожній українській книгарні
і в Адміністрації „Назустріч“.

Львів, Ринок 10. Ціна 2 зл. Порто 0.30 зл.